

Til lovforslag nr. L 179. Tillægset betænkt af Miljø- og Planlægningsudvalget den 11. maj 1994

Tillægset betænkt

over

Forslag til lov om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter

(Forbud mod bekæmpelsesmidler, der indeholder visse aktivstoffer)

Udvalget har, efter at lovforslaget ved 2. behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i et møde og har herunder modtaget en skriftlig henvendelse fra Cyanamid Danmark A/S.

Nogle af udvalgets tidligere spørgsmål til miljøministeren og dennes besvarelser heraf er optrykt som bilag til tillægset betænkningen.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkeparti, Centrum-Demokraterne, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* i den affattelse, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkeparti og Venstres medlemmer af udvalget) vil ved 3. behandling stemme hverken for eller imod lovforslaget, idet mindretallet udtaler følgende:

Vi står her med et lovforslag, hvor man må erkende, at saglighed har trange kår. Der er forsøgt skabt et billede af, at Det Konservative Folkeparti og Venstre ikke er interesseret i at beskytte grundvandet. Dette billede er helt forkert, hvilket miljøministeren udmærket ved. Men alligevel er det lykkedes miljøministeren at skabe dette billede udadtil på baggrund af den assistance, som ministeren gav til udformning af det ændringsforslag, som blev stillet af Venstre i betænkningen forud for 2. behandling af lovforslaget.

Alle med kendskab til området ved, at ændringsforslaget alene byggede på et ønske om,

at lovforslaget skulle notificeres for Europa-Kommissionen med henblik på at koordinere indsatsen inden for EU.

Det billede, miljøministeren herefter skabte, medførte, at Venstre trak ændringsforslaget tilbage med den klare tilkendegivelse, at spørgsmålet om EU-notifikation nu alene er regeringens og miljøministerens ansvar. Mindretallet ønsker at præcisere dette forhold. Mindretallet vil ikke efterfølgende indblandes i de problemer, som en manglende notifikation af lovforslaget måtte medføre.

Mindretallet vil dog samtidig påpege, at mindretallet er ganske uforstående over for, at der skulle være noget tidsmæssigt problem i at notificere. Miljøministeren har oplyst, at en notifikation alene medfører en udsættelse på 3 måneder, som Europa-Kommissionen i visse tilfælde kan udstrække til 12 måneder. Men dette kan næppe være et problem, når lovforslaget selv opererer med en afviklingsperiode på 12 måneder.

Mindretallet ønsker endvidere at fastholde, at der ikke på noget tidspunkt har hersket tvivl om, at mindretallet ville stemme for det ændringsforslag, som miljøministeren stillede vedrørende optagelse af atrazin på liste A. Det har mindretallet kunnet støtte hele tiden, men alligevel er det lykkedes miljøministeren at forvirre endog statsministeren i en artikel, hvor man igen citerer Venstre for at lægge op til en forsinket indsats. Det er der overhovedet ikke tale om. Det, mindretallet har ønsket, er, at atrazin fik den samme proceduremæssige be-

handling, som de stoffer, der efterfølgende skal optages på liste A, skal have.

I den forbindelse vil mindretallet ikke lægge skjul på, at mindretallet er meget bekymret for den administration, som ministeren ifølge lovforslaget ønsker at gennemføre. Mindretallet er bekymret for den retstilstand, som disse midler vil blive underlagt i fremtiden. Mindretallet ser ikke, at der er andre instanser til at vurdere disse midler end Bekæmpelsesmiddelrådet og miljøministeren selv. Man vil derfor risikere sager med pludselige løsninger, hvor ministeren fra morgen til aften har forbudt et stof, fordi ansvaret alene ligger hos ministeren.

Mindretallet ønsker endelig at gentage, at lovforslaget medfører, at der fremover vil være to forskellige vurderingsgrundlag for godkendelse af bekæmpelsesmidler. Et dansk grund-

lag, som ikke er koordineret med det harmoniserede grundlag, man benytter i EU.

Mindretallet henviser i øvrigt til de bemærkninger, som de to partiers ordførere fremkom med under 2. behandling af lovforslaget.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Fremskridtspartiet fastholder, hvad partiet påpegede ved 1. behandling. Fremskridtspartiet er helt med på, at der laves fælles regler inden for fællesskabet i det indre marked, men partiet ønsker ikke at give miljøministeren beføjelse til at afgøre, om et produkt kan fjernes ensidigt fra markedet i Danmark, og vil derfor stemme imod lovforslaget ved 3. behandling.

Peter Christensen (S) Helen Beim (S) Henrik Dam Kristensen (S) Lise Hækkerup (S)

Henning Nielsen (S) Løvig Simonsen (S) Svend Aage Jensen (CD) Vibeke Grønback (RV)

Ole M. Nielsen (KRF) Jens Jørgensen (KF) Rønholt (KF) Grove (KF) Filt Jensen (V)

Peter Hansen-Nord (V) Bodil Thrane (V) Aage Brusgaard (FP) fmd. Gade (SF) nfm.

Nogle af udvalgets spørgsmål til miljøministeren og dennes besvarelser heraf

Spørgsmål 14:

Hvilke juridiske overvejelser danner baggrund for ministerens beslutning om ikke at notificere lovforslaget og/eller vurderingsgrundlaget?

Spørgsmål 15:

I hvilke henseender adskiller ministerens vurdering af nødvendigheden af notifikation sig fra den tidligere ministers vurdering, jf. almindelig del-bilag 73, folketingsåret 1992-93?

Svar:

Regler, der pålægger medlemsstaterne at underrette EU om nationale initiativer, findes i de direktiver, der regulerer det pågældende område. Desuden indeholder EF-Traktaten enkelte bestemmelser om underretning. Disse er dog ikke relevante i dette tilfælde.

Er området *ikke* reguleret af direktiver eller forordninger, fastlægger direktiv 83/189/EF en særlig informationsprocedure for tekniske standarder og specifikationer. Afgrænsningen fremgår af dette direktivs artikel 10: »Reglerne i artikel 8 og 9 finder ikke anvendelse, når medlemsstaterne opfylder deres forpligtelse, der følger af EF-direktiver og -forordninger...«. Artikel 8 og 9 beskriver informationsproceduren for tekniske forskrifter, herunder kravet om notifikation af forskriften i udkast og Kommissionens og de andre medlemsstaters muligheder for at påvirke forskriften.

Lovforslaget

Forslaget indebærer for *det første* en ny administrativ afgørelsesmåde for bekæmpelsesmidler, der er særligt sundhedsfarlige eller særligt miljøskadelige.

Direktiv 91/414/EF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler er et såkaldt totalharmoniseringsdirektiv. Det betyder, at medlemsstaterne på den ene side kun må tillade markedsføring og anvendelse af midler, der opfylder direktivets krav, og på den anden side ikke

kan kræve, at midlerne opfylder strengere krav. Disse to principper er indeholdt i artikel 3 og 4 i PBM-direktivet.

Der gøres ikke i denne forbindelse forskel på, om man befinder sig i overgangsordningen eller i den senere fuldt udbyggede ordning. PBM-direktivets krav til overgangsordningen findes i artikel 8, afsnit 2 og 3. Ved vurderingen af, om godkendelse skal gives, skal medlemsstaterne også i overgangsordningen sikre, at godkendelseskravene i artikel 4 overholdes, og at der generelt sikres et højt beskyttelsesniveau.

Lovforslaget, der i § 35 d fastlægger en særlig afgørelsesmåde for de tilfælde, der er omfattet af artikel 4, er en del af den samlede gennemførelse af direktiv 91/414/EF. Der opstår derfor ikke spørgsmål om notifikation i henhold til 83/189 for denne del af lovforslaget.

I henhold til artikel 23 skal medlemsstaterne derimod orientere Europa-Kommissionen om love og administrative bestemmelser, der gennemfører direktivet. Vedtages dette lovforslag, er det som nævnt en supplering af de tidligere gennemførelser af PBM-direktivet og – med hensyn til bilag 2, Liste B – af direktiv 79/117/EF om forbud mod visse plantebeskyttelsesmidler. Dette fremgår – som det er praksis – af noten til lovforslaget. Reglen i artikel 23 vil blive opfyldt ved, at den vedtagne lovændring sendes til Europa-Kommissionen.

Lovforslaget indeholder for *det andet* forslag om, at plantebeskyttelsesmidler ikke må indeholde seks bestemte aktivstoffer, jf. ordlyden af bilag 2, Liste A.

Medlemsstaterne skal jævnligt – i henhold til PBM-direktivets art. 12 hvert kvartal – informere Europa-Kommissionen og de andre medlemsstater om blandt andet, hvilke godkendelser der er trukket tilbage. Dette gælder såvel i overgangsperioden som i den fuldt udbyggede ordning. Denne regel vil blive opfyldt ved, at miljøministeren efter en vedtagelse af dette lovforslag trækker godkendelserne tilba-

ge, og Miljøstyrelsen vil derefter orientere Europa-Kommissionen og de andre medlemslande om de konkrete godkendelser, der er trukket tilbage. Den samme procedure vil blive brugt ved afgørelser efter § 35 d i fremtiden.

Da PBM-direktivet er et totalharmoniseringsdirektiv, og da der er præcise regler om orientering af Kommissionen m.v. om meddelte godkendelser og om tilbagetrækninger, viger informationsproceduredirektivet, jf. ordlyden af art. 10.

Som nævnt i lovforslaget har Miljøministeriet haft en uformel konsultation med Europa-Kommissionen om disse spørgsmål vedrørende de begge dele af forslaget.

Vurderingsgrundlaget

PBM-direktivet og den danske lov om kemiske stoffer og produkter lægger op til et administrativt skøn, når der skal træffes afgørelser om plantebeskyttelsesmidler. Det har været tradition på bekæmpelsesmiddelområdet at søge at beskrive, hvad der kunne falde ind under begrebet »særlig sundhedsfare eller særligt miljøskadelig«, jf. § 35, stk. 1, i lov om kemiske stoffer og produkter. I forbindelse med skærpsen af kemikalieloven i 1987 udarbejdede Miljøstyrelsen i samarbejde med indenlandske og udenlandske eksperter samt efter forelæggelse i Bekæmpelsesmiddelrådet det såkaldte Kriteriedokument, der også blev sendt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg. Kriteriedokumentet beskrev 10 sundheds- og miljøegenskaber, og hvilken indflydelse disse kunne få på vurderingen af bekæmpelsesmidler. Miljøministeriet blev i 1992 opmærksom på, om Kriteriedokumentet muligvis skulle have været noticeret efter informationsproceduredirektivet (83/189/EØF), fordi det kunne opfattes som en teknisk forskrift. På dette tidspunkt var PBM-direktivet ikke trådt i kraft endnu, Miljøministeriet fandt det mest hensigtsmæssigt at trække Kriteriedokumentet tilbage og afgjorde herefter sagerne alene på basis af ordlyden af § 35, stk. 1.

PBM-direktivet kræver en konkret risikovurdering som grundlag for afgørelser om godkendelser af plantebeskyttelsesmidler. Miljøstyrelsen skal derfor til at skabe en ny administrativ praksis for plantebeskyttelsesmidler, der er omfattet af overgangsordningen. Denne praksis vil overordnet set stadig udvikle sig

hen imod det fælles EF-godkendelsessystem – i første omgang skal principperne i artikel 4 skabe en tilnærmelse til den fælles EF-ordning.

Til støtte for sagsbehandlingen har Miljøstyrelsen i samarbejde med indenlandske og udenlandske eksperter og efter forelæggelse i Bekæmpelsesmiddelrådet udarbejdet et »vurderingsgrundlag«. Dette beskriver dels de principper, som fremover kan indgå i Miljøstyrelsens sundheds- og miljømæssige vurdering af oplysningerne, og dels de principper, der kan indgå i beslutningsproceduren for afgørelser om godkendelse af bekæmpelsesmidler. Principperne kan bruges som hjælpemiddel i vurderings- og beslutningsfasen. Resultaterne vil indgå som elementer ved den samlede risikovurdering af den konkrete sag på baggrund af den konkret ansøgte anvendelse. Herefter foretages et samlet skøn over, om godkendelse kan gives eller skal afslås. Der er ikke tale om, at de enkelte sundhedsmæssige eller miljømæssige principper entydigt fører til et afslag eller godkendelse. Der kan – afhængigt af den enkelte sags karakter – være andre relevante miljøegenskaber, for eksempel ozonlagsnedbrydende potentiale, der kan betyde, at en godkendelse må afslås. Der kan også være tilfælde, hvor et bekæmpelsesmiddel som udgangspunkt vurderes som sundhedsfarligt eller miljøskadeligt, hvor andre omstændigheder af samfundsmæssig karakter kan betyde, at godkendelse gives.

Det kan herefter konkluderes, at »vurderingsgrundlaget« – som et ikke-bindende hjælpemiddel ved sagsbehandlingen – eksemplificerer det skøn, der lægges op til i PBM-direktivets artikel 4, og at vurderingsgrundlaget ikke er en »administrativ bestemmelse«, der skal ske underretning om i henhold til artikel 23 i PBM-direktivet. Grundlaget vil dog til sin tid blive sendt til Europa-Kommissionen til orientering.

Vurderingsgrundlaget adskiller sig primært fra det såkaldte Kriteriedokument ved at foreligge på et tidspunkt, hvor der er direktivbestemmelser på området, og artikel 10 i informationsproceduredirektivet betyder, at notifikation i henhold til dette sidste direktiv ikke er påkrævet.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 13, der sender udkast til vurderingsgrundlaget til udvalget.